

den enkelte Fæstegodsseier til at sælge og for at opnaae Salget skaffe billige Salgsvilkkaar, og tillige en Opfordring for Fæstene eller disses Familie til at kjøbe paa rimelige Vilkkaar, vil dette i Reglen ogsaa lykkes, og der behøves da ikke saadan storartet Hjælp, som der i Lovforslagene om Tvangsafføsning har været opstillet, saasom at Statskassen skulde yde Laan eller at oprette særegne Laanekasser, men det vil vistnok i de allerfleste Tilfælde kunne lykkes Godsseieren at træffe en saadan Ordning af sit Forhold til Pantecreditørerne, at Fæstene ogsaa vil kunne kjøbe paa billige Vilkkaar med Hensyn til Udbetalingen af Kjøbesummen. Men, som sagt, jeg skal ikke her ved 1ste Behandling videre udvilde denne Tanke, men jeg maa gjentage, at jeg anseer det som et aldeles nødvendigt Supplement til de to nævnte Lovforslag, at der optages Bestemmelser deri, der kunne gøre Fæstene eller deres Efterladte tilbøielige til at kjøbe. Jeg skal derfor heller ikke, da en saadan Tilføjning vil kræve Forandring i flere Henseender i det foreliggende Lovforslag, her gaae nærmere ind paa Enkelthederne af Bestemmelserne i dette Lovforslag, men jeg skal dog gjøre nogle enkelte Bemærkninger dertil. Jeg skal saaledes udtale, at jeg tvivler paa, at jeg vil kunne stemme for § 10 i Lovforslaget. Det forekommer mig, at navnlig den sidste Deel af § 10 maa istedetfor, at det er Lovforslagets Hensigt at gjøre Godsseieren villig til at sælge, snarere gjøre ham uwillig dertil.

Jeg skal med Hensyn til Bestemmelsen i § 1 bemærke, at jeg i det Væsentlige kan slutte mig til den, men at jeg ikke tror, at det er rigtigt aldeles at have disse Bestemmelser. Jeg er fuldkommen enig i det Formaal, som den ærede Forslagsstiller efter sine Udtalelser har med denne og flere andre Bestemmelser i Lovforslaget, som gaaer ud paa at forhindre, at den Ford, som nu er Fæstevang undergivet, formindskes, men Indtagelsen af Ford, som er Fæstevang undergivet, til anden Brug og navnlig til Ekoves Op-

elsning og Fredning, vil ofte findes at være saa hensigtsmæssig, at denne Bestemmelse ikke bør ophæves; og Formaalet, hvorfor den er indført, vil jo kunne naaes, naar der sættes som Betingelse for saadan Tilladelse, at der da overføres Fæstevang paa anden lige saa megen og lige saa god Ford, som ikke hidtil har været Fæstevang undergivet. Bestemmelsen i Slutningen af § 4 tror jeg ikke er hensigtsmæssig, medens jeg ikke kan finde, at der kan være Betænkethed ved at gaae ind paa den første Deel af § 4. Naar den ærede Forslagsstiller udtalte, at Hensigten med sidste Deel af § 4 var at forhindre, at de nuværende Fæstere skulde komme til at mangle Gjærdsel osv., saa kan jeg ikke sige Andet, end at jeg ikke vil være med til at vedtage en Bestemmelse, som vilde have en saadan Følge, men Bestemmelsen i sidste Deel af § 4 kunde jo indskrænkes saaledes, at naar Godsseieren vil gjøre anden Brug af det til Fæstetødet henlagte Tørvæstær, Gjærdselsskov og lign., det da ikke skeer anderledes, end at der bliver Tilstrækkeligt tilbage for den nuværende Fæstegodsbesidder til hans eget Brug. Hvad § 5 angaaer, da kan jeg vel ikke finde nogen særlig Betænkethed ved at gaae ind paa den; men med Hensyn til den Motivering, som den ærede Forslagsstiller fremsatte i sit Foredrag, skal jeg dog bemærke, at medens jeg ganske vist med ham er enig i at beklage, at Justitsministeriet i sin Tid har som tilhushavende Autoritet med Lehusgodserne tilladt, at Forpagtningsforhold, som vel var hjemlet ved Forordningen af 1792, men iøvrigt factisk var saa godt som ubekjendt i den Tid, er bragt til Anvendelse paa Lehu og Famillegodser, kan jeg ikke være enig med den ærede Forslagsstiller i, at dette skulde være ligefrem ulovligt. For at det skulde være det, skulde det være forbudt ved Forordningen af 1792. Men den ærede Forslagsstiller støttede jo kun sin Mening om, at Forordningen af 1792 forbød Saadant, paa, at Rentekammeret, gennem hvilket Loven i sin Tid er udgaaet, har